



En kreaturvogn kan være den enkle løsning, der skaber afstand mellem lastbil, chauffør og besætning og dermed reducerer smitterisikoen.

Foto: SEGES Innovation

## Smittebeskyttelse starter ved udlevering

**Når slagtedyr kalve eller dyr til levebrug skal afhentes, er udleveringen et af de steder på bedriften, hvor smitte let kan følge med ind. En kreaturvogn kan være den enkle løsning, der skaber afstand mellem lastbil, chauffør og besætning.**

Lastbilen bakker til. Dyrene skal ud. Og på få minutter kan en afhentning blive et svagt punkt i smittebeskyttelsen.

Chaufføren kommer fra andre besætninger. Lastbilen kan have dyr ombord. Og hvis bil eller chauffør skal ind i stalden, bliver grænsen mellem internt kørselsområde og ekstern trafik uklar.

Det har dyrlæger fra SEGES Innovation undersøgt ved at tage med ud på landevejen. De har kørt med 10 forskellige chauffører, der hentede kvæg til slagtning, salg eller eksport for at se, hvilke forhold de arbejder under, og hvordan udleveringen foregår.

Ifølge Betina Tvistholm, kvægafgdyrlæge hos SEGES Innovation, handler det ikke om at pege fingre ad landmænd eller chauffører.

"Chaufførerne gør det, de bliver bedt om, og de vil gerne passe på besætningerne. Men hvis arbejdsgangene kræver, at de går ind i stalden, så bliver de en smitterisiko," siger hun.

I undersøgelsen besøgte dyrlægerne 49 besætninger. I en del af dem kørte lastbilen helt ind i stalden eller tæt på kalvhytterne. Andre steder blev bilen udenfor, men chaufføren gik med ind for at hjælpe med dyrene.

### Kreaturvognen er det hurtige greb

En kreaturvogn kan fungere som et praktisk quickfix for mange mælkeproducenter, fordi dyrene kan samles i vognen og køres væk fra staldområdet til et afhentningssted. Dermed behøver lastbilen ikke ind blandt besætningens øvrige dyr, og chaufføren kan blive ved vognen.

"En kreaturvogn er ofte en billig og konkret løsning. Mange har allerede udstyret stående, og for andre er det en investering, der er til at overskue. Det vigtige er, at den giver fysisk afstand mellem afhentningen og stalden," siger Betina Tvistholm.

For landmanden er fordelene, at løsningen er enkel. Dyrene kan læsses i kendte rammer, vognen kan flyttes til et område med plads, og mange chauffører oplever, at dyrene nemt og villigt går fra kreaturvognen og op i lastbilen.

"Det er ikke altid, at den perfekte udleveringsbygning kan etableres fra den ene dag til den anden. Men en kreaturvogn kan være første skridt," siger Betina Tvistholm.

Der er dog nogle forhold, der skal være på plads. Vognen skal kunne sænkes til jordniveau, der skal være fast underlag og plads omkring stedet. Vognen skal også vaskes efter brug.

### Husk dyrene midt i hastigheden

Selv om kreaturvognen er enkel, er den ikke en parkeringsplads til dyr i længere tid. Køer bør kun opholde sig kortvarigt i vognen før afhentning, mens kalve altid skal have adgang til vand og mulighed for at hvile på et tørt og blødt leje.

Samtidig må den praktiske løsning ikke spænde ben for chaufførens ansvar for at vurdere, om dyrene er transportegnede.

"Når dyrene går fra kreaturvogn til lastbil, kan det gå stærkt. Derfor er det vigtigt, at chaufføren stadig har mulighed for at se dyrene ordentligt og stoppe op, hvis der er tvivl om transportegnethed," siger Betina Tvistholm.

Hun anbefaler, at landmand og chauffør tager en konkret snak omkring udlevering: Hvilken løsning passer til besætningen? Hvilken vej skal lastbilen køre? Er der lys nok? Kan chaufføren arbejde sikkert? Og hvor kan støvler og hænder vaskes?

"De gode løsninger opstår, når landmanden og chaufføren taler sammen. Chaufføren ved, hvad der virker, og landmanden kender bedriften. Så får man en udlevering, der fungerer," siger Betina Tvistholm.